

2024/1109

2024 5 23

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2024/1109

2024 m. balandžio 10 d.

kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1139 taikymo taisyklės dėl kompetentingų institucijų reikalavimų ir administracinių procedūrų, susijusių su sertifikuotų bepiločių orlaivių sistemų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti patvirtinimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu, ir iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/203

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91⁽¹⁾, ypač į jo 62 straipsnio 14 dalį, 15 dalies a, b ir c punktus ir į 72 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

- (1) pagal Reglamento (ES) 2018/1139 58 straipsnio 1 dalį išsamūs nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti reikalavimai sertifikuotoms bepiločių orlaivių sistemoms, kurios naudojamos vykdant specialiosios kategorijos skrydžius ir kurioms reikia gauti tinkamumo skraidyti pažymėjimą, taip pat jų komponentams ir su tokia veikla susijusioms organizacijoms bei darbuotojams yra nustatyti Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2024/1107⁽²⁾;
- (2) kad tie išsamūs nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti reikalavimai būtų taikomi vienodai, kompetentingoms institucijoms turėtų būti nustatytos tų reikalavimų laikymosi vertinimo taisyklės ir procedūros. Tokios taisyklės ir procedūros turėtų būti parengtos atsižvelgiant į Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1321/2014⁽³⁾ nustatytus reikalavimus kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už nepertraukiamąjį pilotuojamų orlaivių tinkamumą skraidyti, ir kartu pritaikytos prie specialios bepiločių orlaivių reguliavimo sistemos;
- (3) be to, siekiant valdyti saugos riziką, kylančią iš grėsmės informacijos saugumui, būtina, kad už nepertraukiamąjį sertifikuotų bepiločių orlaivių ir jų komponentų tinkamumą skraidyti atsakingos kompetentingos institucijos taikytų Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2023/203⁽⁴⁾ nustatytus informacijos saugumo rizikos, galinčios turėti įtakos aviacijos saugai, valdymo reikalavimus. Todėl Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/203 turėtų būti iš dalies pakeistas, kad tos kompetentingos institucijos būtų įtrauktos į jo taikymo sritį;

⁽¹⁾ OL L 212, 2018 8 22, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj>.

⁽²⁾ 2024 m. kovo 13 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/1107, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 papildomas išsamiais sertifikuotų bepiločių orlaivių sistemų ir jų komponentų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti taisyklėmis ir šias užduotis vykdančių organizacijų ir darbuotojų patvirtinimo taisyklėmis (OL L, 2024/1107, 2024 5 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1107/oj).

⁽³⁾ 2014 m. lapkričio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1321/2014 dėl orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir aviacijos produktų, dalių bei prietaisų tinkamumo naudoti ir šias užduotis atliekančių organizacijų bei darbuotojų patvirtinimo (OL L 362, 2014 12 17, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1321/oj>).

⁽⁴⁾ 2022 m. spalio 27 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/203, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1139 taikymo taisyklės, susijusios su Komisijos reglamentuose (ES) Nr. 1321/2014, (ES) Nr. 965/2012, (ES) Nr. 1178/2011, (ES) 2015/340, Komisijos įgyvendinimo reglamentuose (ES) 2017/373 ir (ES) 2021/664 nurodytoms organizacijoms ir Komisijos reglamentuose (ES) Nr. 748/2012, (ES) Nr. 1321/2014, (ES) Nr. 965/2012, (ES) Nr. 1178/2011, (ES) 2015/340, Komisijos įgyvendinimo reglamentuose (ES) 2017/373, (ES) Nr. 139/2014 ir (ES) 2021/664 nurodytoms kompetentingoms institucijoms taikytiniais informacijos saugumo rizikos, galinčios turėti įtakos aviacijos saugai, valdymo reikalavimais, ir kuriuo iš dalies keičiami Komisijos reglamentai (ES) Nr. 1178/2011, (ES) Nr. 748/2012, (ES) Nr. 965/2012, (ES) Nr. 139/2014, (ES) Nr. 1321/2014, (ES) 2015/340 ir Komisijos įgyvendinimo reglamentai (ES) 2017/373 ir (ES) 2021/664 (OL L 31, 2023 2 2, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/203/oj).

- (4) būtina numatyti pakankamai laiko kompetentingoms institucijoms pasirengti laikytis naujų vertinimo, ar sertifikuota bepiločio orlaivio sistema atitinka išsamius nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti reikalavimus, taisyklių ir procedūrų, todėl šis reglamentas turėtų būti taikomas nuo 2025 m. gegužės 1 d. Tačiau informacijos saugumo rizikos, galinčios turėti įtakos aviacijos saugai, valdymo reikalavimų taikymas turėtų būti atidėtas iki įgyvendinimo reglamento (ES) 2023/203 taikymo dienos;
- (5) pagal Reglamento (ES) 2018/1139 75 straipsnio 2 dalies b ir c punktus ir 76 straipsnio 1 dalį Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra padėjo Komisijai ir 2023 m. rugpjūčio 31 d. pateikė jai susijusią Nuomonę Nr. 03/2023 ^(?);
- (6) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka pagal Reglamento (ES) 2018/1139 127 straipsnio 1 dalį įsteigto Bendrųjų saugos taisyklių taikymo civilinės aviacijos srityje komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės ir procedūros, kurias taikydamos kompetentingos institucijos vertina atitiktį Deleguotuoju reglamentu (ES) 2024/1107 nustatytiems išsamiesiems nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti reikalavimams.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) bepiločio orlaivio sistema – Reglamento (ES) 2018/1139 3 straipsnio 30 punkte apibrėžtas bepilotis orlaivis ir jo valdymo ir stebėjimo blokas;
- b) valdymo ir stebėjimo blokas – nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įranga, apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1139 3 straipsnio 32 punkte;
- c) komponentas – bepiločio orlaivio variklis, oro sraigtas arba dalis arba valdymo ir stebėjimo bloko elementas;
- d) nepertraukiamasis tinkamumas skraidyti – visi procesai, kuriais užtikrinama, kad visą bepiločio orlaivio sistemos naudojimo laiką ji atitiktų taikytinus tinkamumo skraidyti reikalavimus ir būtų saugios naudoti būklės;
- e) techninė priežiūra – bet kuris iš išvardytų darbų arba jų derinys: bepiločio orlaivio sistemos arba komponento kapitalinis remontas, remontas, tikrinimas, pakeitimas, modifikavimas arba defektų šalinimas, išskyrus priešskrydinį patikrinimą;
- f) organizacija – fizinis asmuo, juridinis asmuo arba juridinio asmens, kuris gali būti įsisteigęs daugiau nei vienoje vietoje valstybės narės teritorijoje arba už jos ribų, dalis;
- g) priešskrydinis patikrinimas – prieš skrydį atliekamas patikrinimas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad bepilotis orlaivis būtų tinkamas numatytam skrydžiui;
- h) pagrindinė verslo vieta – įmonės pagrindinė buveinė arba registruotoji buveinė, iš kurios vykdomos pagrindinės finansinės funkcijos ir šiame reglamente nurodytos veiklos einamoji kontrolė.

^(?) <https://www.easa.europa.eu/en/document-library/opinions>.

3 straipsnis

Kompetentingos institucijos

1. Valstybė narė paskiria vieną arba kelias kompetentingas institucijas, turinčias būtinus įgaliojimus ir nustatytas pareigas sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotims atlikti pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2024/1107.
2. Valstybės narės kompetentingos institucijos, nurodytos 1 dalyje, ir Agentūros administravimo ir valdymo sistemos atitinka priede nustatytus reikalavimus.
3. Kai valstybė narė paskiria daugiau nei vieną kompetentingą instituciją, laikomasi šių reikalavimų:
 - a) aiškiai apibrėžiamos kiekvienos institucijos kompetencijos sritys, visų pirma jos pareigos ir kompetencijos srities geografinės ribos;
 - b) kad sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduotys būtų atliekamos veiksmingai, užtikrinamas tų institucijų koordinavimas jų atitinkamos kompetencijos srityse.
4. Kai būtina atlikti sertifikavimo, priežiūros arba vykdymo užtikrinimo užduotis, kompetentinga institucija yra įgaliota:
 - a) nagrinėti įrašus, duomenis, procedūras ir visą kitą medžiagą, aktualią sertifikavimo, priežiūros arba vykdymo užtikrinimo užduotims atlikti;
 - b) daryti šių įrašų, duomenų, procedūrų ir kitos medžiagos kopijas arba išrašus;
 - c) prašyti, kad bet kuris tų organizacijų darbuotojas vietoje pateiktų žodinį paaiškinimą;
 - d) turėti prieigą prie atitinkamų patalpų, skrydžių aikštelių arba transporto priemonių;
 - e) atlikti tų organizacijų auditą, tyrimą, vertinimą ir patikrinimą, įskaitant patikrinimą, apie kurį neįspėjama;
 - f) priklausomai nuo konkretaus atvejo imtis reikiamų vykdymo užtikrinimo priemonių arba jas inicijuoti.
5. 4 dalyje nurodytais įgaliojimais naudojamosi laikantis atitinkamos valstybės narės taikytinų teisinių nuostatų.

4 straipsnis

Įgyvendinimo reglamento (ES) 2023/203 pakeitimai

Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/203 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 2 straipsnyje įrašoma 3a dalis:

„3a. Šis reglamentas taip pat taikomas kompetentingai institucijai, paskirtai pagal Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2024/1109 (*) I priedą (AR.UAS dalį).

(*) 2024 m. balandžio 10 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/1109, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1139 taikymo taisyklės dėl kompetentingų institucijų reikalavimų ir administracinių procedūrų, susijusių su sertifikuotų bepiločių orlaivių sistemų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti patvirtinimu, priežiūra ir vykdymo užtikrinimu, ir iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/203 (OL L, 2024/1109, 2024 5 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/1109/oj);

- 2) 4 straipsnio 2 dalis iš dalies keičiama taip:

„2. 2 straipsnio 2, 3 ir 3a dalyse nurodytos kompetentingos institucijos laikosi šio reglamento I priedo (IS.AR dalies) reikalavimų.“

*5 straipsnis***Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2025 m. gegužės 1 d.

Tačiau priedo AR.UAS.GEN.125 dalies c punktas, AR.UAS.GEN.135A dalis, AR.UAS.GEN.200 dalies e punktas ir AR.UAS.GEN.205 dalies c punktas taikomi nuo 2026 m. vasario 22 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. balandžio 10 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

BEPILOČIO ORLAIVIO SISTEMOS (UAS) NEPERTRAUKIAMOJO TINKAMUMO SKRAIDYTI REIKALAVIMAI. INSTITUCIJOS REIKALAVIMAI**(AR.UAS DALIS)**

TURINYS

GEN SKYRIUS. –	BENDRIEJI REIKALAVIMAI
AR.UAS.GEN.005	Taikymo sritis
AR.UAS.GEN.010	Kompetentinga institucija
AR.UAS.GEN.115	Priežiūros dokumentai
AR.UAS.GEN.120	Atitikties užtikrinimo priemonės
AR.UAS.GEN.125	Agentūros informavimas
AR.UAS.GEN.135	Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą
AR.UAS.GEN.135A	Neatidėliotinas reagavimas į informacijos saugumo incidentą arba pažeidžiamumą, darančius poveikį aviacijos saugai
AR.UAS.GEN.200	Valdymo sistema
AR.UAS.GEN.205	Užduočių paskirstymas
AR.UAS.GEN.210	Valdymo sistemos pakeitimai
AR.UAS.GEN.220	Įrašų tvarkymas
AR.UAS.GEN.300	Priežiūros principai
AR.UAS.GEN.305	Priežiūros programa. Organizacijos
AR.UAS.GEN.310	Pirminio sertifikavimo procedūra. Organizacijos
AR.UAS.GEN.330	Pakeitimai. Organizacijos
AR.UAS.GEN.350	Pažeidimai, taisomieji veiksmai ir pastabos. Organizacijos
AR.UAS.GEN.351	Pažeidimai ir taisomieji veiksmai. UAS
AR.UAS.GEN.355	Pažymėjimo galiojimo sustabdymas, apribojimas ir atšaukimas
CAW SKYRIUS. –	UAS TINKAMUMAS SKRAIDYTI
AR.UAS.CAW.005	Taikymo sritis
AR.UAS.CAW.303	UAS nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti stebėjimas
AR.UAS.CAW.902	Kompetentingos institucijos atliekama tinkamumo skraidyti patikra
Priedėlis. –	CAO.UAS dalies pažymėjimas. EASA forma Nr. 3-CAO.UAS

GEN SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI**AR.UAS.GEN.005. Taikymo sritis**

Šiame priede nustatomos sertifikavimo, priežiūros ir vykdymo užtikrinimo užduočių atlikimo sąlygos, taip pat administracinės ir valdymo sistemos reikalavimai, kurių turi laikytis kompetentinga institucija, atsakinga už Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 įgyvendinimą ir jo reikalavimų vykdymo užtikrinimą.

AR.UAS.GEN.010. Kompetentinga institucija

Taikant šį priedą, kompetentinga institucija – tai:

- atskiro bepiločio orlaivio (UA) nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti priežiūrai ir tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimui išduoti – UA registravimo valstybės narės paskirta institucija. Ta institucija taip pat atsakinga už valdymo ir stebėjimo bloko nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti priežiūrą, kiek ji taikoma toje valstybėje narėje užregistruotam UA;

- b) organizacijos priežiūrai, kaip nustatyta Deleguotajame reglamente (ES) 2024/1107:
- i) institucija, kurią paskyrė valstybė narė, kurioje yra tos organizacijos pagrindinė veiklos vieta, arba kita valstybė narė, jei už užduočių atlikimą ta valstybė narė atsakinga tapo perskyrus atsakomybę pagal Reglamento (ES) 2018/1139 64 straipsnį;
 - ii) Agentūra, jei valstybės narės, kurioje yra tos organizacijos pagrindinė veiklos vieta, atsakomybė buvo perskirta pagal Reglamento (ES) 2018/1139 64 arba 65 straipsnį.

AR.UAS.GEN.115. Priežiūros dokumentai

Kompetentinga institucija atitinkamiems darbuotojams pateikia visus teisės aktus, standartus, taisykles, technines publikacijas ir susijusius dokumentus, siekdama jiems sudaryti sąlygas vykdyti jiems paskirtas užduotis ir pareigas.

AR.UAS.GEN.120. Atitikties užtikrinimo priemonės

- a) Agentūra parengia priimtinas atitikties užtikrinimo priemones, kuriomis remiantis gali būti užtikrinta atitiktis Reglamentui (ES) 2018/1139 ir jo deleguotiesiems bei įgyvendinimo aktams.
- b) Atitiktis šiam reglamentui gali būti užtikrinama alternatyviomis atitikties užtikrinimo priemonėmis.
- c) Kompetentingos institucijos informuoja Agentūrą apie visas alternatyvias atitikties užtikrinimo priemones, kurias, kad užtikrintų atitiktį šiam reglamentui, taiko jų priežiūros organizacijos arba jos pačios.

AR.UAS.GEN.125. Agentūros informavimas

- a) Valstybės narės kompetentinga institucija Agentūrai praneša apie visas įgyvendinant Reglamentą (ES) 2018/1139 ir susijusius deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus kilusias svarbias problemas per 30 dienų nuo tada, kai institucija apie jas sužino.
- b) Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 376/2014 ⁽¹⁾ ir jo deleguotųjų bei įgyvendinimo aktų taikymui, kompetentinga institucija kuo greičiau pateikia Agentūrai visą saugai svarbią informaciją, gautą iš pranešimų apie įvykius, saugomų nacionalinėje duomenų bazėje pagal Reglamento (ES) Nr. 376/2014 6 straipsnio 6 dalį.
- c) Valstybės narės kompetentinga institucija Agentūrai kuo greičiau pateikia saugos požiūriu svarbią informaciją, gautą iš informacijos saugumo ataskaitų, kurias ji gavo pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 II priedo (CAO.UAS dalies) CAO.UAS.102 dalies b punktą.

AR.UAS.GEN.135. Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą

- a) Nedarant poveikio Reglamento (ES) Nr. 376/2014 ir jo deleguotųjų bei įgyvendinimo aktų taikymui, kompetentinga institucija įdiegia sistemą, kurią taikydama galėtų tinkamai rinkti, analizuoti ir skleisti su sauga susijusią informaciją.
- b) Agentūra įdiegia sistemą, kurią taikydama galėtų tinkamai analizuoti visą gautą svarbią su sauga susijusią informaciją ir nedelsdama pateikti atitinkamoms valstybių narių institucijoms ir Komisijai visą informaciją, įskaitant rekomendacijas arba informaciją apie taisomuosius veiksmus, kurių joms būtina imtis, kad būtų laiku sureaguota į saugos problemą, susijusią su UAS, UAS komponentais, asmenimis arba organizacijomis, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2018/1139 ir jo deleguotieji bei įgyvendinimo aktai.

⁽¹⁾ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 376/2014 dėl pranešimo apie civilinės aviacijos įvykius, jų analizės ir tolesnės veiklos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 1321/2007 ir (EB) Nr. 1330/2007 (OL L 122, 2014 4 24, p. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/376/oj>).

- c) Gavusi a ir b punktuose nurodytą informaciją, kompetentinga institucija imasi tinkamų saugos problemos sprendimo priemonių.
- d) Apie priemones, kurių imamasi pagal c punktą, kompetentinga institucija nedelsdama praneša visiems asmenims arba organizacijoms, kurie turi jų laikytis pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 ir jo deleguotuosius bei įgyvendinimo aktus. Kompetentinga institucija apie šias priemones taip pat praneša Agentūrai ir, jei reikia imtis bendrų veiksmų, kitoms susijusioms valstybėms narėms.

AR.UAS.GEN.135A. Neatidėliotinas reagavimas į informacijos saugumo incidentą arba pažeidžiamumą, darančius poveikį aviacijos saugai

- a) Nedarant poveikio Reglamento (ES) Nr. 376/2014 ir jo deleguotųjų bei įgyvendinimo aktų taikymui, kompetentinga institucija įdiegia sistemą, kurią taikydama galėtų tinkamai rinkti, analizuoti ir skleisti informaciją, susijusią su informacijos saugumo incidentais ir pažeidžiamumu, galinčiais turėti poveikį aviacijos saugai, apie kuriuos praneša organizacijos. Tai daroma koordinuojant veiksmus su visomis kitomis atitinkamomis institucijomis, atsakingomis už informacijos saugumą ar kibernetinį saugumą valstybėje narėje, kad būtų pagerintas pranešimų teikimo sistemų koordinavimas ir suderinamumas.
- b) Agentūra įgyvendina sistemą, kad tinkamai išanalizuotų visą aktualią saugos požiūriu svarbią informaciją, gautą pagal AR.UAS.GEN.125 dalies c punktą, ir nepagrįstai nedelsdama pateiktų valstybėms narėms ir Komisijai visą informaciją, įskaitant rekomendacijas ar taisomuosius veiksmus, kurių reikia imtis, kad jos galėtų laiku reaguoti į informacijos saugumo incidentą arba pažeidžiamumą, galinčius turėti poveikį aviacijos saugai, susijusį su UAS, UAS komponentais, asmenimis ar organizacijomis, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2018/1139 ir jo deleguotieji ir įgyvendinimo aktai.
- c) Gavusi a ir b punktuose nurodytos informacijos, kompetentinga institucija imasi tinkamų priemonių, kad pašalintų galimą informacijos saugumo incidento ar pažeidžiamumo poveikį aviacijos saugai.
- d) Apie priemones, kurių imamasi pagal c punktą, nedelsiant pranešama visiems asmenims arba organizacijoms, kurie turi jų laikytis pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 ir jo deleguotuosius bei įgyvendinimo aktus. Valstybės narės kompetentinga institucija apie šias priemones taip pat praneša Agentūrai ir, jei reikia imtis bendrų veiksmų, kitų susijusių valstybių narių kompetentingoms institucijoms.

AR.UAS.GEN.200. Valdymo sistema

- a) Kompetentinga institucija sukuria ir taiko valdymo sistemą, kurią sudaro šie būtinausi elementai:
 - 1) dokumentais pagrįsta politika ir procedūros, kuriomis apibūdinama jos organizacija, priemonės ir metodai, kuriais užtikrinama atitiktis Reglamentui (ES) 2018/1139 ir jo deleguotiesiems bei įgyvendinimo aktams. Procedūrų dokumentai atnaujinami ir jais remiamasi kaip pagrindiniais tos kompetentingos institucijos darbo dokumentais vykdant visas jos susijusias užduotis;
 - 2) pakankamas skaičius darbuotojų jos užduotims atlikti ir pareigoms vykdyti. Siekiant užtikrinti, kad visos užduotys būtų tinkamai atliktos, turi būti įdiegta apsirūpinimo darbuotojais planavimo sistema;
 - 3) darbuotojai, turintys kvalifikaciją, reikalingą jiems paskirtoms užduotims atlikti, ir reikiamų žinių bei patirties, taip pat baigę pradinį ir kartotinį mokymą kompetencijai nuolat užtikrinti;
 - 4) tinkamos darbuotojams skirtos patalpos ir biurai paskirtoms užduotims atlikti;
 - 5) valdymo sistemos atitikties susijusiems reikalavimams ir procedūrų tinkamumo stebėjimo funkcija, įskaitant vidaus audito ir su sauga susijusios rizikos valdymo procedūrų nustatymą. Atitikties stebėjimas turi apimti vyresniųjų kompetentingos institucijos vadovų informavimo apie faktus, nustatytus atliekant auditą, sistemą, kad būtų užtikrintas reikiamų taisomųjų veiksmų įgyvendinimas;
 - 6) asmuo arba asmenų grupė, kuris (-i) už atitikties stebėjimo funkciją yra atsakingas (-a) kompetentingos institucijos vyresniesiems vadovams.
- b) Kompetentinga institucija kiekvienoje savo veiklos srityje, įskaitant valdymo sistemą, paskiria vieną arba kelis visapusiškai už atitinkamos užduoties (-ių) valdymą atsakingus asmenis.

- c) Kompetentinga institucija nustato keitimosi visa būtina informacija su kitomis susijusiomis kompetentingomis institucijomis (tos pačios valstybės narės ar kitų valstybių narių) ir tarpusavio pagalbos procedūras, įskaitant:
- 1) informaciją apie visus nustatytus pažeidimus ir tolesnius veiksmus, kurių imamasi dėl asmenų ir organizacijų, vykdančių veiklą valstybės narės teritorijoje, bet sertifikuotų kitos valstybės narės kompetentingos institucijos arba Agentūros, priežiūros;
 - 2) informaciją, gautą iš privalomų ir savanoriškų pranešimų apie įvykius, kaip reikalaujama Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 II priedo (CAO.UAS dalies) CAO.UAS.120 dalyje.
- d) Standartizavimo tikslu Agentūrai pateikiami su valdymo sistema susijusių procedūrų ir jų pakeitimų dokumentai.
- e) Be a punkto reikalavimų, kompetentingos institucijos sukurta ir prižiūrima valdymo sistema turi atitikti Įgyvendinimo reglamento (ES) 2023/203 I priedą (IS.AR dalį), kad būtų užtikrintas tinkamas informacijos saugumo rizikos, kuri gali daryti poveikį aviacijos saugai, valdymas.

AR.UAS.GEN.205. Užduočių paskirstymas

- a) Kompetentinga institucija gali paskirti užduotis, susijusias su pradiniu sertifikavimu arba nuolatine organizacijų, kurioms taikomas Reglamentas (ES) 2018/1139 ir jo deleguotieji bei įgyvendinimo aktai, priežiūra, kompetentingiems subjektams. Skirdama užduotis, kompetentinga institucija užtikrina, kad:
- 1) būtų įdiegta sistema, kurią taikant būtų galima iš pradžių ir nuolat vertinti, ar kompetentingas subjektas laikosi Reglamento (ES) 2018/1139 VI priedo nuostatų. Ta sistema ir vertinimo rezultatai turi būti pagrįsti dokumentais;
 - 2) su kompetentingu subjektu būtų sudarytas raštiškas ir abiejų šalių atitinkamu valdymo lygmeniu patvirtintas susitarimas, kuriame būtų nurodyta:
 - i) kokias užduotis reikia atlikti;
 - ii) kokias deklaracijas, ataskaitas ir įrašus reikia pateikti;
 - iii) kokių techninių sąlygų reikia laikytis atliekant šias užduotis;
 - iv) ką apima atitinkamas atsakomybės draudimas;
 - v) kaip saugoma informacija, gauta atliekant šias užduotis.
- b) Kompetentinga institucija užtikrina, kad pagal AR.UAS.GEN.200 dalies a punkto 5 papunktį nustatyta vidaus audito ir saugos rizikos valdymo procedūra apimtų visas sertifikavimo ir nuolatinės priežiūros užduotis, kurias kompetentingas subjektas atlieka jos vardu.
- c) Organizacijos sertifikavimo ir Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 II priedo (CAO.UAS dalies) CAO.UAS.102 dalies reikalavimų laikymosi priežiūros užduotis kompetentinga institucija gali paskirti kompetentingiems subjektams pagal a punktą arba bet kuriai atitinkamai už informacijos saugumą ar kibernetinį saugumą valstybėje narėje atsakingai institucijai. Skirdama užduotis, kompetentinga institucija užtikrina, kad:
- 1) kompetentingas subjektas arba atitinkama institucija koordinuotų visus su aviacijos sauga susijusius aspektus ir į juos atsižvelgtų;
 - 2) kompetentingo subjekto arba atitinkamos institucijos vykdomos sertifikavimo ir priežiūros veiklos rezultatai būtų įtraukti į bendras organizacijos sertifikavimo ir priežiūros bylas;
 - 3) pagal AR.UAS.GEN.200 dalies e punktą sukurta jos pačios informacijos saugumo valdymo sistema apimtų visas jos vardu atliekamas sertifikavimo ir nuolatinės priežiūros užduotis.

AR.UAS.GEN.210. Valdymo sistemos pakeitimai

- a) Kompetentinga institucija įdiegia sistemą, kurią taikydama ji gali nustatyti pokyčius, turinčius įtakos jos gebėjimui atlikti savo užduotis ir vykdyti savo pareigas, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2018/1139 ir jo deleguotuosiuose bei įgyvendinimo aktuose. Ta sistema turi sudaryti sąlygas kompetentingai institucijai imtis reikiamų veiksmų, kad būtų užtikrintas ilgalaikis jos valdymo sistemos tinkamumas ir veiksmingumas.

- b) Kompetentinga institucija laiku atnaujina savo valdymo sistemą, kad ji atitiktų visus Reglamento (ES) 2018/1139 ir jo deleguotųjų bei įgyvendinimo aktų pakeitimus ir taip būtų užtikrintas veiksmingas jos įgyvendinimas.
- c) Kompetentinga institucija praneša Agentūrai apie pakeitimus, turinčius įtakos jos gebėjimui atlikti savo užduotis ir vykdyti savo pareigas, kaip nustatyta Reglamente (ES) 2018/1139 ir jo deleguotuosiuose bei įgyvendinimo aktuose.

AR.UAS.GEN.220. Įrašų tvarkymas

- a) Kompetentinga institucija sukuria įrašų tvarkymo sistemą, kuri suteikia galimybę saugoti, naudoti ir patikimai atsekti:
 - 1) valdymo sistemos politikos ir procedūrų dokumentus;
 - 2) jos darbuotojų mokymą, kvalifikaciją ir įgaliojimus;
 - 3) užduočių, apimančių pagal AR.UAS.GEN.205 dalį būtinus elementus, paskyrimo dokumentus ir išsamius duomenis apie paskirtas užduotis;
 - 4) sertifikavimo procesų ir nuolatinės sertifikuotų organizacijų priežiūros dokumentus, įskaitant:
 - i) paraišką išduoti organizacijai pažymėjimą;
 - ii) kompetentingos institucijos nepertraukiamosios priežiūros programą, įskaitant visus vertinimo, audito ir tikrinimo įrašus;
 - iii) organizacijos pažymėjimą, įskaitant visus jo pakeitimus;
 - iv) priežiūros programos dokumentus, kuriuose nurodytos datos, kada turi būti atliekamas auditas ir kada jis atliktas;
 - v) visą oficialią korespondenciją;
 - vi) rekomendacijas dėl pažymėjimo išdavimo arba pratęsimo, išsamius duomenis apie nustatytus pažeidimus ir veiksmus, kurių organizacijos ėmėsi, kad būtų pašalinti tie pažeidimai, įskaitant pašalinimo datą, išimtis, vykdymo užtikrinimo veiksmus ir pastabas;
 - vii) kitos kompetentingos institucijos pagal AR.UAS.GEN.300 dalies d punktą pateiktą vertinimo, audito ir tikrinimo ataskaitą;
 - viii) visus organizacijos žinytus arba vadovus ir jų pakeitimus;
 - ix) visus kitus kompetentingos institucijos patvirtintus dokumentus;
 - 5) kompetentingos institucijos prižiūrimų UAS priežiūros procesą, įskaitant:
 - i) UA tinkamumo skraidyti pažymėjimą;
 - ii) tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą;
 - iii) pačios kompetentingos institucijos atliktų tinkamumo skraidyti patikrų ataskaitas;
 - iv) visą aktualią su UAS susijusią korespondenciją;
 - v) išsamią informaciją apie visas išlygas ir vykdymo užtikrinimo veiksmą (-us);
 - vi) kompetentingos institucijos pagal šį priedą patvirtintus dokumentus;
 - 6) alternatyvių atitikties užtikrinimo priemonių naudojimą pagrindžiančius dokumentus;
 - 7) saugos informaciją, pateiktą pagal AR.UAS.GEN.125 dalį, ir tolesnes priemones;
 - 8) apsaugos ir lankstumo nuostatų taikymą pagal Reglamento (ES) 2018/1139 70 straipsnį, 71 straipsnio 1 dalį ir 76 straipsnio 4 dalį.
- b) Kompetentinga institucija tvarko visų savo išduotų organizacijos pažymėjimų sąrašą.
- c) Visi a ir b punktuose nurodyti įrašai saugomi ne trumpiau kaip 5 metus, laikantis duomenų apsaugos įstatymų, išskyrus a punkto 5 papunktyje nurodytus įrašus – jie saugomi 3 metus nuo dienos, kurią bepilotis orlaivis visam laikui išbraukiamas iš valstybės narės registro.
- d) Visi a ir b punktuose nurodyti įrašai turi būti pateikti prašymą pateikusiai kitos valstybės narės kompetentingai institucijai arba Agentūrai.

AR.UAS.GEN.300. Prižiūros principai

- a) Kompetentinga institucija tikrina:
- 1) prieš išduodama pažymėjimą, leidimą arba patvirtinimą – atitiktį reikalavimams, taikomiems organizacijoms arba UAS;
 - 2) nuolatinę jos sertifikuotų organizacijų atitiktį taikomiems reikalavimams;
 - 3) nuolatinę jos prižiūrimų UAS atitiktį taikomiems reikalavimams;
 - 4) tinkamų saugos priemonių, kurių imtis pagal AR.UAS.GEN.135 dalies c ir d punktus įpareigojo kompetentinga institucija, įgyvendinimą.
- b) Atliekant tokį tikrinimą:
- 1) naudojamosi dokumentais, specialiai parengtais siekiant už priežiūrą atsakingiems darbuotojams pateikti jiems paskirtų funkcijų vykdymo rekomendacijas;
 - 2) susijusioms organizacijoms pateikiami priežiūros veiklos rezultatai;
 - 3) remiamasi vertinimais, auditu ir patikrinimais, tyrimais, taip pat prireikus patikrinimais be įspėjimo;
 - 4) kompetentingai institucijai teikiami įrodymai, kai būtina imtis tolesnių veiksmų, įskaitant AR.UAS.GEN.350 ir AR.UAS.GEN.351 dalyse numatytas priemones.
- c) Kompetentinga institucija nustato a ir b punktuose nurodytos priežiūros taikymo sritį, remdamasi ankstesnės priežiūros veiklos rezultatais ir saugos prioritetais.
- d) Jei organizacijos patalpos yra keliose valstybėse narėse, kompetentinga institucija, nustatyta AR.UAS.GEN.010 dalyje, gali sutikti, kad priežiūros užduotis atliktų valstybės narės (-ių), kurioje (-iose) yra patalpos, kompetentinga institucija (-os). Visos organizacijos, kurioms taikomas toks susitarimas, informuojamos apie jo sudarymą ir taikymo sritį.
- e) Bet kokios priežiūros veiklos, kuri vykdoma patalpose, esančiose kitoje valstybėje narėje nei ta valstybė narė, kurioje yra pagrindinė organizacijos verslo vieta, atveju kompetentinga institucija, nustatyta AR.UAS.GEN.010 dalyje, prieš atlikdama bet kokią patalpų auditą ar patikrinimą vietoje, informuoja tos valstybės narės kompetentingą instituciją.
- f) Kompetentinga institucija renka ir tvarko visą informaciją, kuri laikoma būtina priežiūros veiklai vykdyti.

AR.UAS.GEN.305. Priežiūros programa. Organizacijos

- a) Kompetentinga institucija parengia ir taiko priežiūros programą, apimančią pagal AR.UAS.GEN.300 dalį reikalaujamą priežiūros veiklą.
- b) Jei organizacija sertifikavo kompetentinga institucija, rengiant priežiūros programą atsižvelgiama į specifinį organizacijos pobūdį, jos veiklos sudėtingumą, ankstesnės sertifikavimo arba priežiūros veiklos (ar abiejų rūšių veiklos) rezultatus ir ji grindžiama susijusios rizikos vertinimu. Į kiekvieną priežiūros planavimo ciklą įtraukiami:
- 1) vertinimai, auditas ir patikrinimai, įskaitant, kai tinkama:
 - i) proceso auditą;
 - ii) gaminių auditą, per kurį tikrinama atitinkama orlaivių, kuriuos organizacija prižiūri ir (arba) kurių techninę priežiūrą ji atlieka, imtis;
 - iii) atliktų tinkamumo skraidyti patikrų imtį;
 - iv) patikrinimus be įspėjimo;
 - 2) atsakingo vadovo ir kompetentingos institucijos susitikimai, kuriais siekiama abi šalis informuoti visais svarbiais klausimais.
- c) Organizacijų, kurias sertifikavo kompetentinga institucija, priežiūros planavimo ciklas ne ilgesnis kaip 24 mėnesiai.
- d) Priežiūros planavimo ciklą galima sutrumpinti, jei yra įrodymų, kad pablogėjo organizacijos saugos rodikliai.

- e) Priežiūros programoje nurodomos datos, kada turi būti atlikti vertinimai, auditas, patikrinimai bei įvykti susitikimai ir kada iš tiesų atlikti vertinimai, auditas, patikrinimai bei įvyko susitikimai.
- f) Pasibaigus kiekvienam priežiūros planavimo ciklui, kompetentinga institucija pateikia rekomendacinį pranešimą dėl patvirtinimo pratęsimo, kuriame atsižvelgiama į priežiūros rezultatus.

AR.UAS.GEN.310. Pirminio sertifikavimo procedūra. Organizacijos

- a) Gavusi paraišką iš organizacijos pirmą kartą išduoti pažymėjimą, kompetentinga institucija tikrina organizacijos atitiktį taikomiems reikalavimams.
- b) Siekiant įsitikinti, ar atsakingas organizacijos vadovas supranta savo vaidmenį ir atskaitomybę, pradinio sertifikavimo tikslais atliekamo tyrimo metu su juo bent kartą surengiamas susitikimas.
- c) Kompetentinga institucija registruoja visus nustatytus pažeidimus, jų šalinimo veiksmus ir rekomendacijas dėl pažymėjimo išdavimo.
- d) Kompetentinga institucija raštu patvirtina organizacijai visus patikrinimo metu nustatytus pažeidimus. Jei vertinimas atliekamas pradinio sertifikavimo tikslu, kad pažymėjimas būtų išduotas, organizacija turi kompetentingai institucijai įrodyti, kad visi pažeidimai ištaisyti.
- e) Įsitikinusi, kad organizacija atitinka taikomus reikalavimus, kompetentinga institucija:
 - 1) išduoda pažymėjimą pagal šio priedo priedėlį;
 - 2) oficialiai patvirtina organizacijos žinyną.
- f) Organizacijos pažymėjime Agentūros nustatytu būdu nurodomas pažymėjimo numeris.
- g) Pažymėjimas išduodamas neribotam laikui. Teisės ir veiklos, kurią organizacija yra patvirtinta vykdyti, sritis, įskaitant visus apribojimus (jei taikomi), nurodomos prie pažymėjimo pridėtose patvirtinimo sąlygose.
- h) Siekdama sudaryti organizacijai sąlygas įgyvendinti pakeitimus be išankstinio kompetentingos institucijos patvirtinimo pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 II priedo (CAO.UAS dalies) CAO.UAS.105 dalies nuostatas, kompetentinga institucija patvirtina atitinkamą organizacijos žinyne nustatytą procedūrą, pagal kurią apibrėžiama tokių pakeitimų aprėptis ir aprašoma, kaip tokie pakeitimai bus valdomi ir kaip apie juos bus pranešama kompetentingai institucijai.

AR.UAS.GEN.330. Pakeitimai. Organizacijos

- a) Gavusi prašymą dėl pakeitimo, kuriam reikia išankstinio patvirtinimo, kompetentinga institucija prieš suteikdama patvirtinimą patikrina organizacijos atitiktį taikomiems reikalavimams.
- b) Kompetentinga institucija nustato sąlygas, kuriomis organizacija gali vykdyti veiklą diegdama tą pakeitimą, nebent kompetentinga institucija nustato, kad organizacijos pažymėjimo galiojimas turi būti sustabdytas.
- c) Įsitikinusi, kad organizacija atitinka taikomus reikalavimus, kompetentinga institucija patvirtina pakeitimą.
- d) Nedarant poveikio jokioms papildomų vykdymo užtikrinimo priemonių taikymui, jei organizacija, negavusi kompetentingos institucijos patvirtinimo pagal c punktą, įdiegia pakeitimus, dėl kurių reikia išankstinio patvirtinimo, kompetentinga institucija apsvarsto būtinybę sustabdyti organizacijos pažymėjimo galiojimą, jį apriboti arba atšaukti.
- e) Jei pakeitimams nereikia išankstinio patvirtinimo, kompetentinga institucija įtraukia tokių pakeitimų peržiūrą į savo nuolatinę priežiūrą pagal AR.UAS.GEN.300 dalyje nustatytus principus. Nustačiusi neatitiktį, kompetentinga institucija apie tai praneša organizacijai, pareikalauja atlikti tolesnius pakeitimus ir imasi veiksmų pagal AR.UAS.GEN.350 dalį.

AR.UAS.GEN.350. Pažeidimai, taisomieji veiksmai ir pastabos. Organizacijos

- a) Kompetentinga institucija įdiegia sistemą, kurią taikydama nagrinėja pažeidimų svarbą saugai.
- b) Nustačiusi bet kokią reikšmingą neatitiktį taikomiems Reglamento (ES) 2018/1139 ir jo deleguotųjų bei įgyvendinimo aktų reikalavimams, organizacijos procedūroms ir vadovams arba organizacijos pažymėjimui, įskaitant patvirtinimo sąlygas, dėl kurios mažėja sauga arba kyla didelis pavojus skrydžių saugai, kompetentinga institucija konstatuoja 1 lygio pažeidimą.

Prie 1 lygio pažeidimų taip pat priskiriami šie atvejai:

- 1) įprastomis darbo valandomis ir pateikus du raštiškus prašymus kompetentingai institucijai nesuteikiama Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 II priedo (CAO.UAS dalies) CAO.UAS.112 dalyje nurodyta prieiga prie organizacijos patalpų;
 - 2) organizacijos pažymėjimas gaunamas arba jo galiojimas išlaikomas suklastojus pateiktus patvirtinamuosius dokumentus;
 - 3) įrodoma neteisėta veikla arba nesąžiningas organizacijos pažymėjimo naudojimas;
 - 4) nėra atsakingo vadovo.
- c) Nustačiusi bet kokią neatitiktį taikomiems Reglamento (ES) 2018/1139 ir jo deleguotųjų bei įgyvendinimo aktų reikalavimams, organizacijos procedūroms ir vadovams arba organizacijos pažymėjimui, įskaitant patvirtinimo sąlygas, kuri nėra priskiriama prie 1 lygio pažeidimų, kompetentinga institucija konstatuoja 2 lygio pažeidimą.
- d) Kai pažeidimas nustatomas vykdant priežiūrą arba kitais būdais, nedarant poveikio papildomų Reglamente (ES) 2018/1139 ir jo deleguotuosiuose bei įgyvendinimo aktuose reikalaujamų veiksmų taikymui, kompetentinga institucija raštu praneša apie pažeidimą organizacijai ir pareikalauja imtis taisomųjų veiksmų nustatytai neatitiktčiai pašalinti. Jei 1 lygio pažeidimas tiesiogiai susijęs su UA arba valdymo ir stebėjimo bloku, kompetentinga institucija informuoja apie tai AR.UAS.GEN.010 dalies a punkte nurodytą kompetentingą instituciją, jei tai kita institucija nei konstatavusioji pažeidimą.
- 1) Nustačiusi 1 lygio pažeidimus, kompetentinga institucija nedelsdama imasi tinkamų veiksmų susijusios organizacijos veiklai uždrausti arba apriboti ir, jei taikoma, imasi veiksmų pažymėjimui atšaukti arba, atsižvelgiant į 1 lygio pažeidimo dydį, sustabdyti jo viso ar jo dalies galiojimą arba jį visą ar jo dalį apriboti tol, kol organizacija sėkmingai įgyvendins taisomuosius veiksmus.
 - 2) Nustačiusi 2 lygio pažeidimus, kompetentinga institucija:
 - i) paskiria organizacijai laikotarpį taisomųjų veiksmų planui įgyvendinti, kuris atitinka pažeidimo pobūdį, tačiau bet kuriuo atveju iš pradžių yra ne ilgesnis kaip 3 mėnesiai. Tas laikotarpis prasideda nuo raštiško pranešimo organizacijai apie pažeidimą. To laikotarpio pabaigoje ir priklausomai nuo pažeidimo pobūdžio, kompetentinga institucija šį 3 mėnesių laikotarpį gali pratęsti;
 - ii) įvertina organizacijos pasiūlytą taisomųjų veiksmų planą ir jam pritaria, jei vertinime padaroma išvada, kad jo pakanka neatitiktčiai ištaisyti.
 - 3) Jei organizacija priimtino taisomųjų veiksmų plano nepateikia arba taisomojo veiksmo nesiima per kompetentingos institucijos iš pradžių patvirtintą arba paskui pratęstą laikotarpį, pažeidimas perklasifikuojamas į 1 lygio pažeidimą ir imamasi veiksmų pagal d punkto 1 papunktį.

- 4) Kompetentinga institucija registruoja visus jos konstatuotus pažeidimus arba pažeidimus, apie kuriuos jai pranešta pagal e punktą, ir, jei taikytina, jos taikytas vykdymo užtikrinimo priemonės, taip pat visus taisomuosius veiksmus ir visų pažeidimų pašalinimo datas.
- e) Nedarant poveikio papildomų vykdymo užtikrinimo priemonių taikymui, pagal AR.UAS.GEN.300 dalies d punktą priežiūros užduotis atliekanti institucija, nustačiusi bet kokią kitos valstybės narės kompetentingos institucijos arba Agentūros sertifikuotos organizacijos neatitiktį taikytiniams Reglamento (ES) 2018/1139 ir jo deleguotųjų bei įgyvendinimo aktų reikalavimams, informuoja tą kompetentingą instituciją ir nurodo pažeidimo lygį.
- f) Kompetentinga institucija gali teikti pastabas bet kuriuo iš šių atvejų, kuriais nereikia konstatuoti 1 arba 2 lygio pažeidimo:
 - 1) gaminio eksploatacinės savybės įvertintos kaip neveiksmingos;
 - 2) nustatoma, kad gaminys gali lemti neatitikties atsiradimą pagal b arba c punktus;
 - 3) pasiūlymai arba patobulinimai yra svarbūs bendriesiems organizacijos veiklos rodikliams.

Pagal šį punktą pateiktos pastabos organizacijai pranešamos raštu, ir kompetentinga institucija jas užregistruoja.

AR.UAS.GEN.351. Pažeidimai ir taisomieji veiksmai. UAS

- a) Kompetentinga institucija įdiegia sistemą, kurią taikydama nagrinėja pažeidimų svarbą saugai.
- b) 1 lygio pažeidimas – nustatyta bet kokia esminė UAS neatitiktis Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) reikalavimams, dėl kurios mažėja sauga arba kyla didelis pavojus skrydžių saugai.
- c) 2 lygio pažeidimas – nustatyta bet kokia UAS neatitiktis Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) reikalavimams, kuri nėra priskiriama prie 1 lygio pažeidimų.
- d) Jeigu tikrinant orlaivį arba kitomis priemonėmis nustatoma įrodymų, patvirtinančių UAS neatitiktį Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) reikalavimams, kompetentinga institucija:
 - 1) 1 lygio pažeidimo atveju nedelsdama pareikalauja taisomųjų veiksmų plano, įskaitant taisomuosius veiksmus, kurių būtina imtis prieš kitą skrydį, ir atšaukia tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą arba sustabdo jo galiojimą ir
 - 2) 2 lygio pažeidimo atveju pareikalauja pažeidimo pobūdį atitinkančio taisomųjų veiksmų plano.

AR.UAS.GEN.355. Pažymėjimo galiojimo sustabdymas, apribojimas ir atšaukimas

Kompetentinga institucija:

- a) sustabdo pažymėjimo galiojimą, jei mano, kad dėl pagrįstų priežasčių tokie veiksmai yra būtini siekiant užkirsti kelią tikėtinais grėsmėi bepiločio orlaivio saugai;
- b) sustabdo pažymėjimo galiojimą, jį atšaukia arba apriboja, jei tokie veiksmai būtini pagal AR.UAS.GEN.350 arba AR.UAS.GEN.351 dalį;
- c) visiškai arba iš dalies sustabdo organizacijos pažymėjimo galiojimą arba apriboja jį, jei dėl nenumatytų aplinkybių, kurių kompetentinga institucija negali kontroliuoti, jos inspektoriai negali vykdyti priežiūros pareigų per priežiūros planavimo ciklą.

CAW SKYRIUS

UAS TINKAMUMAS SKRAIDYTI

AR.UAS.CAW.005. Taikymo sritis

Šiame skyriuje nustatomi reikalavimai, kurių turi laikytis kompetentinga institucija atlikdama savo užduotis ir vykdydama savo pareigas, susijusias su UAS, kurioms taikomas Deleguotasis reglamentas (ES) 2024/1107, nepetraukiamojo tinkamumo skraidyti priežiūra ir tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimų išdavimu.

AR.UAS.CAW.303. UAS nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti stebėjimas

- a) Kompetentinga institucija, vadovaudamasi rizika grindžiamu metodu, parengia tikrinimo programą, pagal kurią stebima į jos registrą įrašytų UA laivyno ir jų valdymo ir stebėjimo blokų tinkamumo skraidyti būklė.
- b) Tikrinimo programa apima atrankinį UA ir valdymo ir stebėjimo blokų produktų tikrinimą ir visus pagrindinių tinkamumo skraidyti atžvilgiu reikšmingų rizikos elementų aspektus.
- c) Atliekant produkto tikrinimą, tinkamumo skraidyti standartų laikymasis tikrinamas remiantis taikytiniais reikalavimais ir ieškoma pažeidimų.
- d) Visi pastebėti pažeidimai skirstomi į kategorijas pagal AR.UAS.GEN.351 dalį ir raštu patvirtinami pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) ML.UAS.201 dalį atsakingam asmeniui arba organizacijai.
- e) Kompetentinga institucija registruoja visus pažeidimus ir jų ištaisymo veiksmus.
- f) Jeigu atliekant tokį tikrinimą randama įrodymų, kad nesilaikoma šio priedo ar kitų priedų reikalavimų, pažeidimas šalinamas, kaip nustatyta atitinkamame priede.
- g) Jei reikia deramiems reikalavimų vykdymo užtikrinimo veiksams užtikrinti, informacija apie nustatytą reikalavimų nesilaikymą kompetentinga institucija su kitomis kompetentingomis institucijomis keičiasi pagal f punktą.

AR.UAS.CAW.902. Kompetentingos institucijos atliekama tinkamumo skraidyti patikra

- a) Kai kompetentinga institucija atlieka tinkamumo skraidyti patikrą ir išduoda tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą (EASA 15d forma), kaip nustatyta Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) 2 priedėlyje, kompetentinga institucija tinkamumo skraidyti patikrą atlieka pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) ML.UAS.903 dalį.
- b) Tinkamumo skraidyti patikroms atlikti kompetentinga institucija turi turėti tinkamumo skraidyti patikros darbuotojus. Tokie darbuotojai turi atitikti visus šiuos reikalavimus:
 - 1) jie turi būti įgiję bent trejų metų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti srities patirtį;
 - 2) jie turi turėti aviacijos mokslo laipsnį ar licenciją arba lygiavertę kvalifikaciją;
 - 3) jie turi būti išklause atitinkamą orlaivių techninės priežiūros mokymo kursą;
 - 4) jie turi eiti pareigas, suteikiančias jiems teisę pasirašyti kompetentingos institucijos vardu.Nepaisant b punkto 1–4 papunkčių, b punkto 2 papunktyje nurodytą reikalavimą galima pakeisti trejų metų patirtimi užtikrinant nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti, kuri papildytų patirtį, kurios reikalaujama b punkto 1 papunktyje.
- c) Kompetentinga institucija tvarko visų tinkamumo skraidyti patikros darbuotojų duomenų užrašus, kuriuose pateikiama išsami informacija apie visas įgytas atitinkamas kvalifikacijas ir atitinkamos su nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti užtikrinimu susijusios patirties bei mokymo kursų santrauka.
- d) Atliekdama tinkamumo skraidyti patikrą, kompetentinga institucija turi turėti prieigą prie Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) ML.UAS.305 ir ML.UAS.401 dalyse nurodytų taikytinų duomenų.
- e) Tinkamumo skraidyti patikrą atliekantys darbuotojai tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą (EASA 15d forma) išduoda, kaip nustatyta Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) 2 priedėlyje.
- f) Jei dėl tam tikrų aplinkybių kyla galimas pavojus saugai, kompetentinga institucija atlieka tinkamumo skraidyti patikrą ir pati išduoda tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą.

Priedėlis

CAO.UAS dalies pažymėjimas. EASA forma Nr. 3-CAO.UAS

- a) Atsižvelgiant į kompetentingos institucijos suteiktą patvirtinimo klasę (-es) ir kategoriją (-as), organizacijos žinyne nustatytoje darbo apimtyje tiksliai apibrėžiamos patvirtinimo ribos. Todėl svarbu, kad patvirtinimo klasė (-ės) ir kategorija (-os) atitiktų organizacijos darbo apimtį.
- b) UAS kvalifikacija UA arba valdymo ir stebėjimo bloko techninės priežiūros atžvilgiu reiškia, kad CAO.UAS dalies organizacija gali, laikydamasi organizacijos žinyne nustatytos darbo apimties, atlikti UA ir (arba) valdymo ir stebėjimo bloko techninę priežiūrą. Tokia organizacija taip pat gali atlikti komponentų (įskaitant variklių) techninę priežiūrą pagal UA arba valdymo ir stebėjimo bloko techninės priežiūros duomenis arba, jei kompetentinga institucija tam pritaria, pagal komponento techninės priežiūros duomenis tik jei tokie komponentai yra įmontuoti UA arba valdymo ir stebėjimo bloke. Vis dėlto tokia techninės priežiūros organizacija gali laikinai išmontuoti komponentą, kad būtų lengviau jį pasiekti, išskyrus atvejus, kai dėl tokio išmontavimo reikia atlikti papildomą techninę priežiūrą, kurios atlikti organizacija nėra patvirtinta. Tokiam komponento išmontavimui, kad UAS kvalifikaciją turinti techninės priežiūros organizacija atliktų jo techninę priežiūrą, taikoma organizacijos žinyne nustatyta kontrolės tvarka.
- UAS kvalifikaciją turinti CAO.UAS dalies organizacija taip pat gali būti pagal organizacijos žinyne nustatytą darbo apimtį patvirtinta diegti valdymo ir stebėjimo blokus, valdyti UAS nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti ir išduoti leidimus skristi.
- c) Kvalifikacija atlikti *sukomplektuoto* (turbininio, stūmoklinio, elektrinio arba kt.) *variklio* techninę priežiūrą reiškia, kad CAO.UAS dalies organizacija gali atlikti neįmontuoto variklio ir jo komponentų techninę priežiūrą pagal variklio techninės priežiūros duomenis arba, jeigu kompetentinga institucija tam pritarė, pagal komponentų techninės priežiūros duomenis tik jei tie komponentai yra įmontuoti variklyje. Vis dėlto tokia variklio kvalifikaciją turinti techninės priežiūros organizacija gali laikinai išmontuoti komponentą, kad būtų lengviau jį pasiekti, išskyrus atvejus, kai dėl tokio išmontavimo reikia atlikti papildomą techninę priežiūrą, kurios atlikti organizacija nėra patvirtinta. Be to, variklio kvalifikaciją turinti organizacija, laikydamasi organizacijos žinyne nustatytos ir kompetentingos institucijos patvirtintos kontrolės tvarkos, gali atlikti įmontuoto variklio techninę priežiūrą atlikdama UA techninę priežiūrą.
- d) *Kito, nei sukomplektuotas variklis, komponento kvalifikacija* reiškia, kad CAO.UAS dalies organizacija gali atlikti neįmontuotų komponentų (išskyrus sukomplektuotus variklius), skirtų įmontuoti į UA, variklį arba valdymo ir stebėjimo bloką, techninę priežiūrą. Tokia organizacija, laikydamasi organizacijos žinyne nustatytos ir kompetentingos institucijos patvirtintos kontrolės tvarkos, gali taip pat atlikti įmontuoto komponento (išskyrus sukomplektuotą variklį) techninę priežiūrą, kai atliekama UA techninė priežiūra, valdymo ir stebėjimo bloko techninė priežiūra, arba variklio techninės priežiūros centre.
- e) *Neardomųjų bandymų* kvalifikacija – atskira kvalifikacija, nebūtinai susijusi su konkrečiu UA, varikliu ar kitu komponentu. Šią kvalifikaciją privalo turėti tik CAO.UAS dalies organizacija, kuri neardomuosius bandymus, kaip konkrečią užduotį, atlieka kitos organizacijos pavedimu. CAO.UAS dalies organizacija, kvalifikuota atlikti UAS, variklių arba komponentų techninę priežiūrą, gali atlikti produktų ir komponentų, kurių techninę priežiūrą ji atlieka, neardomuosius bandymus neturėdama neardomųjų bandymų kvalifikacijos, jei neardomųjų bandymų procedūros yra įtrauktos į organizacijos žinyną.

1 puslapis iš 2
<p>[VALSTYBĖ NARĖ (*)] Europos Sąjungos valstybė narė (**)</p> <p>CAO.UAS PAŽYMĖJIMAS</p> <p>Nuoroda: [VALSTYBĖS NARĖS KODAS (*)].CAO.UAS.[XXXX]</p> <p>Remdamasi 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, ir Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2024/1109, ir Komisijos deleguotoju reglamentu (ES) 2024/1107, ir toliau nustatytomis sąlygomis [VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGA INSTITUCIJA (*)] patvirtina, kad:</p> <p style="text-align: center;">[PATVIRTINTOS ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS IR ADRESAS]</p> <p>yra CAO.UAS dalies organizacija, atitinkanti Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 II priedo (CAO.UAS dalies) reikalavimus.</p> <p>SĄLYGOS</p> <p>a) Šio patvirtinimo taikymo sritis apribota tuo, kas nurodyta pridedamose patvirtinimo sąlygose ir Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 II priede (CAO.UAS dalyje) nurodyto organizacijos žinyno darbo apimties skyriuje.</p> <p>b) Pagal šį patvirtinimą privaloma laikytis organizacijos žinyne nustatytos tvarkos.</p> <p>c) Šis patvirtinimas galioja tol, kol patvirtinta CAO.UAS dalies organizacija atitinka Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 II priedo (CAO.UAS dalies) reikalavimus.</p> <p>d) Jei patvirtinta CAO.UAS dalies organizacija sudaro paslaugų teikimo sutartį su viena ar keliomis subrangovų organizacijomis, šis patvirtinimas galioja toliau, jei tokia organizacija (-os) vykdo taikomus sutartinius įsipareigojimus.</p> <p>e) Šis patvirtinimas galioja neribotą laiką, jei laikomasi nurodytų sąlygų ir jei anksčiau patvirtinimo nebuvo atsisakyta, jis nebuvo pakeistas, jo galiojimas nebuvo sustabdytas arba jis nebuvo atšauktas.</p> <p>Patvirtinimo pažymėjimo pirmojo išdavimo data</p> <p>Šio patvirtinimo pažymėjimo pakeitimo data</p> <p>Pakeitimo Nr.</p> <p>Pasirašė</p> <p>Kompetentingos institucijos vardu [VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGA INSTITUCIJA (*)]</p>
<p>(*) Arba EASA, jeigu EASA yra kompetentinga institucija. (***) Išbraukti, jei tai ne ES valstybė narė arba EASA. EASA forma Nr. 3 CAO.UAS, 1 leidimas</p>

**CAO.UAS DALIES ORGANIZACIJA
PATVIRTINIMO SĄLYGOS**

Nuoroda: [VALSTYBĖS NARĖS KODAS (*)].CAO.UAS.XXXX
Organizacija: [PATVIRTINTOS ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS IR ADRESAS]

KLASĖ	KVALIFIKACIJA	TEISĖS (***)
Bepiločio orlaivio sistema (**)	Bepiločio orlaivio sistema (**)	☐ Bepiločio orlaivio techninė priežiūra ☐ Valdymo ir stebėjimo bloko techninė priežiūra ☐ Valdymo ir stebėjimo bloko įrengimas ☐ Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti užtikrinimas ☐ Tinkamumo skraidyti patikra ☐ Leidimas skristi
KOMPONENTAI (**)	Sukomplektuotas variklis (**)	☐ Techninė priežiūra
	Kiti komponentai, išskyrus sukomplektuotus variklius (**)	
SPECIALIOSIOS PASLAUGOS (**)	Neardomieji bandymai (**)	☐ Neardomieji bandymai

Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti užduotis atliekančių subrangovų organizacijų sąrašas

Šios patvirtinimo sąlygos taikomos tik organizacijos žinyno darbo apimties skyriuje nurodytoms bepiločių orlaivių sistemoms, bepiločių orlaivių sistemų komponentams ir veiklos rūšims.

Organizacijos žinyno nuoroda

Organizacijos žinyno pirmojo leidimo data

Naujausių patvirtintų pakeitimų data Pakeitimo Nr.

Pasirašė

Kompetentingos institucijos vardu [VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGA INSTITUCIJA (*)]

(*) Arba EASA, jeigu EASA yra kompetentinga institucija.

(**) Išbraukti, jei organizacija nėra patvirtinta.

(***) Pažymėti, kas tinka.

EASA forma Nr. 3 CAO.UAS, 1 leidimas